

Hänvisning
VN/1113/2023

Inrikesministeriets gränsbevakningsavdelning

Kontaktperson
Camilla Hägglund-Palmqvist

rajavartiolaitos@raja.fi
VPRVLEoikeudellinenosasto@raja.fi

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gränsbevakningslagen och till vissa lagar som har samband med den

Begäran om utlåtande

Inrikesministeriets gränsbevakningsavdelning har den 30 januari 2024 inbegärt Ålands landskapsregerings utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gränsbevakningslagen och till vissa lagar som har samband med den. Begäran har kompletterats den 23 februari 2024 med översättningen av propositionen till svenska.

I propositionen föreslås ändringar i gränsbevakningslagen samt vissa relaterade lagar för att möjliggöra användningen av modern teknik för att säkerställa gränssäkerheten och andra centrala uppgifter för Gränsbevakningsväsendet.

Det föreslås en utvidgning av syftet och användningsområdet för Gränsbevakningsväsendets tekniska övervakning i syfte att möta de krav som förändringar i omvärlden ställer. Vidare föreslås införande av nya bestämmelser om radioteknisk övervakning vilka ger Gränsbevakningsväsendet befogenheter att observera, lokalisera och följa radiofrekventa elektromagnetiska vågor och radioutrustning. Dessutom föreslås det att Gränsbevakningsväsendet ska få använda radioteknisk övervakning för att lokalisera personer som är försvunna eller i nöd.

Dessa förändringar föreslås i syfte att förbättra gränskontrollen, upprätthålla gränssäkerheten och skydda Gränsbevakningsväsendets verksamhet. Propositionen är relaterad till pågående projekt för teknisk kontroll av yttre gränser och anskaffning av utsjöbevakningsfartyg och spaningsplan.

Behörighetsfördelning och tillämplig lagstiftning gällande gränsbevakning

Enligt 27 § 34 punkten i självstyrelselagen (FFS 1991/1144) för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om gränsbevakningen medan allmän ordning och säkerhet faller inom åländsk lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 6 punkten. Enligt 30 § i självstyrelselagen ankommer förvaltningen i angelägenheter som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet på riksmyndigheterna och enligt 23 § självstyrelselagen för Åland faller förvaltningsbehörigheten i angelägenheter inom åländsk lagstiftningsbehörighet på självstyrelsemyndigheterna. Genom republikens presidents förordning om gränsbevakningsväsendets uppgifter i landskapet Åland (FFS 309/2017) har en överenskommelseförordning ingåtts som reglerar gränsbevakningens uppgifter på Åland. Till gränsbevakningsväsendet hör på Åland gränsövervakningsuppgifter. Vid sidan av Tullen hanterar även gränsbevakningen tulluppgifter. Gränsbevakningsväsendet svarar för sjöräddningen och utför handräckningsuppdrag på begäran av Ålands polismyndighet. Gränsbevakningsväsendets befogenhet att sköta uppgifter för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet på Åland baserar sig enbart på överenskommelseförordningen. Lagstiftningsbehörigheten är exklusiv, vilket medför att reglering i rikets lagstiftning som faller inom åländsk lagstiftningsbehörighet rörande allmän ordning och säkerhet inte är tillämplig på Åland.

Propositionens innehåll och landskapsregeringens kommentarer

Landskapsregeringen har den 9 maj 2022 (ÅLR 2022/1956) lämnat utlåtande gällande bedömningspromemorian om behoven av att ändra gränsbevakningslagstiftningen, vilken har legat till grund för den nu aktuella propositionen. I utlåtandet framförde landskapsregeringen att en konsekvensbedömning kring till vilka delar de i promemorian föreslagna regleringarna skulle vara tillämpliga på Åland med beaktande av att allmän ordning- och säkerhet faller inom åländsk lagstiftningsbehörighet i enlighet med 18 § 6 punkten i självstyrelselagen.

Landskapsregeringen konstaterar att landskapsregeringens utlåtande har tagits i beaktande och att det i propositionen anges att de bestämmelser om teknisk övervakning och radioteknisk övervakning som föreslås i propositionen tillämpas som sådana också i landskapet Åland till den del Gränsbevakningsväsendet i landskapet sköter uppgifter som hör till rikets lagstiftningsbehörighet eller som enligt en överenskommelseförordning ska skötas av Gränsbevakningsväsendet.

Minister

Ingrid Zetterman

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist